

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.019/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi jogi képviselő (cím1) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek a Decsov Judit Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: alperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen, általános szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2020. október 8. napján kelt 15.P.20.019/2019/16. számú ítélete ellen, az alperes által 17., 20., 26. és 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a közleménynek egy újság nevében legalább 30 napon keresztül történő közzétételére kötelező rendelkezést mellőzi.

Az elsőfokú ítélet rendelkező részének 3. bekezdését akként javítja ki, hogy az érvénytelenség megállapítása azokat a szerződéseket nem érinti, amelyeket **2019. január 11.** napjáig már teljesítettek.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes személy- és könnyűgépjármű kereskedelmet végző gazdasági társaság, valamint használt gépjárműveket vásárol fel és értékesít, illetve ehhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat nyújt, döntő részben természetes személyek részére. Ezen tevékenysége során az alperes természetes személyekkel szerződést köt, melyekhez a gépjármű értékesítéséhez és felvásárlásához egyaránt előre meghatározott általános szerződési feltételeket használ.

„A gépjármű értékesítési általános szerződési feltételei” (ÁSZF Ért.) a szavatosság, a szerződéstől való elállás, a gépjármű tulajdonjogának megszerzése, míg „A gépjármű

felvásárlás általános szerződési feltételei” (ÁSZF Felv.) az eladó nyilatkozata, a kellékszavatossági jogok, a hibás teljesítés, a kötbér, a gépjármű átadása, visszaadása, adatvédelmi szabályok körében tartalmaz a felperes által kifogásolt rendelkezéseket.

[2] Az ÁSZF Ért. 3.4. pontjában foglalt kikötés szerint:

„az eladó szavatossága körében nem felel az alábbi hibákért és hiányosságokért:

-a nem rendeltetésszerű használatból eredő, a gépjármű átvételét követően felmerült hibák, különösen a szükséges vevői karbantartások, javítások elmaradásából eredő hibák.

„...a rendeltetésszerű használatból eredő, a gépjármű átvételét követően felmerült hibák...”

-hibák, melyekről a szerződéskötés időpontjában a vevő már tudott vagy tudnia kellett.”

[3] Az ÁSZF Felv. 4.2. pontjában foglalt kikötés a hibás teljesítési kötbér vonatkozásában az alábbiakat tartalmazza:

„Eladó megfelelőnek, méltányosnak és jogosnak tartja a 4.1.§ szerinti hibás teljesítési kötbér mértékét, különösen a vevő kiemelt piaci helyzetének és jó hírnevének sérelmére való tekintettel.”

[4] Az ÁSZF Ért. és az ÁSZF Felv. 9.2. pontjában foglalt kikötés szerint:

– „Az eladó a vevőnek az ÁSZF elolvasására és megértésére megfelelő időt, a szöveg esetleges módosítására kifejezett lehetőséget biztosított. A vevő kijelenti, hogy a jelen ÁSZF rendelkezéseit részletesen, mindenre kiterjedően megvizsgálta és megismerte, és az abban foglaltakat szerződéses akaratával mindenben egyezőnek találta, azt annak aláírásával kifejezetten elfogadja.”

[5] A felperes 2020 január 10. napjával módosította az általános szerződési feltételeket mind az értékesítési, mind a felvásárlási üzletágra vonatkozóan.

[6] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az általános szerződési feltételeiben foglalt alábbi, a fogyasztó és az alperes közötti szerződés részévé váló kikötések érvénytelenek az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal azzal, hogy az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket a megtámadásig már teljesítettek:

– „...a rendeltetésszerű használatból eredő, a gépjármű átvételét követően felmerült hibák...” /ÁSZF Ért. 3.4. pont/

– „Eladó megfelelőnek, méltányosnak és jogosnak tartja a 4.1.§ szerinti hibás teljesítési kötbér mértékét, különösen a vevő kiemelt piaci helyzetének és jó hírnevének sérelmére való tekintettel.”/ ÁSZF Felv. 4.2. pont /

– „Az eladó a vevőnek az ÁSZF elolvasására és megértésére megfelelő időt, a szöveg esetleges módosítására kifejezett lehetőséget biztosított. A vevő kijelenti, hogy a jelen ÁSZF rendelkezéseit részletesen, mindenre kiterjedően megvizsgálta és megismerte, és az abban

foglaltakat szerződéses akaratával mindenben egyezőnek találta, azt annak aláírásával kifejezetten elfogadja.” / ÁSZF Ért. 9.2. pont és ÁSZF Felv. 9.2. pont /

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság rendelje el: az alperes a saját költségére gondoskodjék a szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítására vonatkozó Közlemény közzétételéről oly módon, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől a bíróság által megállapított határidőn belül az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségben nyomtatott formában, a fogyasztók számára könnyen észlelhető módon, valamint egy újság nevében egyszeri alkalommal történő közlés útján tegye elérhetővé.

[7] Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Előadta, hogy az általa használatos általános szerződési feltételeket, mind a felvásárlási, mind az értékesítési üzletágra vonatkozóan 2020. január 10. napjával módosította: az ÁSZF Felv. 4.2. pontjában foglalt kikötés és az ÁSZF Ért. és Felv. 9.2. pontjában foglalt kikötés első mondata törlésre került, valamint az ÁSZF Ért. 3.4. pontját is módosította, így a kereset okafoggyottá vált. Álláspontja szerint a támadott feltételek nem minősülnek tisztességtelen szerződési feltételeknek.

[8] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes által 2020. január 20. napjáig alkalmazott „A gépjármű értékesítés általános szerződési feltételei” elnevezésű általános szerződési feltételeinek fogyasztási szerződések részévé váló 3.4. pontja középső pontjának első tagmondata, továbbá a 9.2. pontjának első tagmondata, valamint az alperes által 2020. január 20. napjáig alkalmazott „A gépjármű felvásárlás általános szerződési feltételei” elnevezésű általános szerződési feltételeinek 4.2. pontja, valamint a 9.2. pontjának első tagmondata az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelen.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kimondta, hogy az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket 2020. január 17. napjáig már teljesítettek.

Kötelezte a bíróság az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a bíróság által megfogalmazott közleményt saját költségen, az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben nyomtatott formában, a fogyasztók számára könnyen észlelhető módon, valamint egy újság nevében egyszeri alkalommal történő közlés útján legalább 30 napon keresztül tegye közzé.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbiakkal indokolta:

Az ÁSZF Ért. 3.4. pontjának támadott rendelkezése a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:159. §-án alapuló fogyasztói jogot sért, ugyanis az alperes az általa értékesített gépjármű vonatkozásában a gépjármű fogyasztó általi átvételét követően felmerült hibák tekintetében általánosságban nem zárhatja ki a fogyasztó vele szemben érvényesíthető rendeltetésszerű használatból eredő szavatossági jogát. Nem osztotta a bíróság az alperes álláspontját, miszerint e szerződéses pontban körülírt hiba alatt azokat a kopásokat érti, amelyek a berendezés üzemszerű használata mellett a használat eredményeképpen keletkeznek a gépjárműben, ugyanis a kopások miatti felelősséget a kikötés utolsó

fordulatában az alperes kizárja. Az ÁSZF Ért. 3.4. pontja első gondolatjellel jelölt részében kizárja a szavatossági jogot a tekintetben, hogy a fogyasztó a gépjármű átvételét követően nem végzi el a szükséges karbantartásokat, ezért nem rendeltetésszerű a gépjármű használat és ebből következően merült fel a hiba. Az alperes nem tudta magyarázatát adni annak, hogy e pont tekintetében mik tartoznak a rendeltetésszerű használatból eredő, a gépjármű átvételét követően felmerült hibák esetkörébe. A bíróság megállapította, hogy a rendelkezés a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése, a 6:104. § (2) bekezdés h) pontja, valamint a 6:103. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen; a kikötés a fogyasztók jogszabályon alapuló jogait korlátozza, valamint nem egyértelmű.

[10] Az ÁSZF Felv. 4.2. pontjában a fogyasztónak a kötbér mértékének elfogadásával kapcsolatos nyilatkozatát az alperes már akkor megköveteli, amikor a fogyasztó nincs abban a helyzetben, hogy megítélje: a kötbér mértéke megfelelő-e vagy sem. Nem osztotta a bíróság az alperes álláspontját, miszerint a túlzott mértékű kötbér kikötésére a fogyasztói hibás teljesítés miatti jogügyletek költségei és az esetleges jóhírnév sérelme miatti vagyoni kár miatt van szükség. A bíróság megítélése szerint nem köztudomású, hogy a fogyasztó minden esetben ismeri az eladott gépjárműve hibáit, ugyanis nincs mindig tisztában annak műszaki állapotával vagy azzal, hogy milyen hiba fog felmerülni, így az adásvételi szerződés megkötésének idején nem tud arra vonatkozóan nyilatkozni, hogy a kötbér összege arányos-e az ügylet tárgyához képest. A bíróság nem tartotta indokoltnak azon kimutatások vizsgálatát, hogy az alperes hányszor élt a kötbér igényével, ugyanis a kikötés tisztességtelenségének megítélése szempontjából ügydöntő jelentősége nem volt a feltételek alkalmazási gyakorlatának. A bíróság ezen rendelkezést a Ptk. 6:102. § (1) bekezdésére tekintettel tisztességtelennek ítélte, mivel az a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára állapította meg.

[11] Az elsőfokú bíróság az ÁSZF Ért. és az ÁSZF Felv. 9.2. pontjának első tagmondata vonatkozásában megállapította, hogy a feltételek általános szerződési feltételek, így törvényi vélelem szól amellett, hogy azokat a felek egyedileg nem tárgyalták meg. Az alperes e vélelmet csak akkor tudja megdönteni, ha kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a szerződéskötést megelőzően biztosította annak lehetőségét, hogy az adott feltétel tartalmát a fogyasztó módosíthassa és a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el a feltételt. Az alperes e kikötéssel a törvényben meghatározott vélelemmel kapcsolatos bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, ezért az tisztességtelen a Ptk. 6:104. § (1) bekezdés f) (helyesen j) pontja alapján.

[12] Az ÁSZF Ért. és az ÁSZF Felv. 9.2. pontjának második tagmondatát a bíróság nem találta tisztességtelennek, ugyanis az, hogy a vevő az ÁSZF rendelkezéseit megvizsgálta, megismerte és ezt aláírásával is igazolta, önmagában nem teszi egyedileg megtárgyalttá az ÁSZF-et, így nem fordítja meg a bizonyítási terhet. E körben utalt az EBH2011. 2413. számú jogesetre. E pont tisztességtelenségét a bíróság nem állapította meg, az ezzel kapcsolatos kereseti kérelmet elutasította.

[13] Azzal, hogy az alperes a kifogásolt feltételek túlnyomó többségét módosította, a kereset nem vált okafigyottá, mivel a fogyasztók jogvédelmi szükséglete fennmaradt a megkötött és már teljesített szerződések tartalmával kapcsolatban (BDT2010. 2286).

A bíróság a Ptk. 6:105. § (2) bekezdésére tekintettel a tisztességtelen általános szerződési feltétel érvénytelenségét az annak alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal állapította meg azzal, hogy az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket a megtámadásig már teljesítettek.

A Ptk. 6:105. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a rendelkező részben meghatározott szövegű Közleménynek az ott írt módon történő közzétételére. Perköltség tárgyában a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

[14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását kérte oly módon, hogy a bíróság az alperest a Közlemény közzétételére kötelező rendelkezését helyezze hatályon kívül, valamint állapítsa meg, hogy az általa 2020. január 20. napjáig alkalmazott ÁSZF Ért. elnevezésű általános szerződési feltételek fogyasztási szerződések részévé váló 3.4. pontja középső pontjának első tagmondata, a 9.2. pontjának első tagmondata, valamint ugyanezen napig alkalmazott ÁSZF Felv. elnevezésű általános szerződési feltételeinek 4.2. pontja és 9.2. pontjának első tagmondata nem ütközik jogszabályba és nem érvénytelen. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Figyelemmel arra, hogy a perre okot nem adott, kérte a felperesi perköltségigény elutasítását, valamint a felperest perköltségeiben kérte marasztalni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján.

Fellebbezése indokául előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen jelölte meg, hogy az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket 2020. január 17. napjáig már teljesítettek, ugyanis a kérdéses rendelkezések módosításáról már 2020. január 10. napján intézkedett, melyet az elsőfokú eljárásban bejelentett; így az ítéletben szereplő dátum téves. Az ítélet rendelkező része szerint a Közleményt egy újság nevében egyszeri alkalommal történő közlés útján legalább 30 napon keresztül kell közzétenni. E rendelkezés nem egyértelmű, „a 30 napon keresztül” fordulat túlterjeszkedik a kereseti kérelmen, másrészt nem végrehajtható. Már az elsőfokú eljárásban bejelentette, hogy magyarországi értékesítési tevékenységét még 2020. augusztusában befejezte, értékesítést belföldi fogyasztók számára nem végez, üzlethelyiséget nem tart fenn, ennek ellenére a Közleményt az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségekben is el kell helyeznie. Kérte az ítéletét, hogy a Közlemény közzétételre vonatkozó kötelezést „törölje”, mivel az a Pp. 346. § (3) bekezdésének nem felel meg, másodlagosan annak a Pp. 381. §-a alapján történő hatályon kívül helyezését kérte.

Az alperes álláspontja szerint az ÁSZF Ért. 3.4. pontjával kapcsolatban a felperes félreértelmezi a rendeltetésszerű használat és az abból eredő hiba fogalmát, ezért abból téves következtetést vont le. Továbbra is fenntartotta álláspontját, miszerint meghatározta a rendeltetésszerű hibákat (pl. olajcsere) és azokat elhatárolta a nem rendeltetésszerű vagy ismert hibáktól. Az elsőfokú bíróság az ÁSZF Ért. 3.4. pontjának első tagmondata vonatkozásában figyelmen kívül hagyta érveleseit. Hangsúlyozta, hogy az általa használt ÁSZF szövegének módosításával nem ismerte el a kereset jogszerűségét.

Az ÁSZF Felv. 4.2. pontja nem érvénytelen, a túlzott mértékű kötbér kikötését a Ptk. speciális szabálya szankcionálja, annak nem következménye a tisztességtelenség megállapítása. A bíróság ezen érvelését nem értékelte, azonban e körben a Pp. 346. § (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettsége áll fenn.

Az ÁSZF Ért. és az ÁSZF Felv. 9.2. pontja első mondatával kapcsolatban kiemelte, hogy a gépjárművek értékesítése során egy rövid blankettaszerződést is használ, illetve ennek mellékleteként egy jegyzőkönyvet alkalmaz, mely a gépjármű műszaki állapotát rögzíti és az a szerződés része; e dokumentum egyedileg kerül ismertetésre, illetve módosításra. Amennyiben a vásárlók egyéb hibajelenséget tapasztalnak vagy az egyes feltüntetett hibákat nem észlelik, így a szerződések műszaki tartalma minden esetben egyedileg kerül megtárgyalásra. Az elsőfokú bíróság e ponttal kapcsolatos álláspontja nem megfelelően indokolt és alátámasztott, a bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének nem tett eleget.

[15] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a tényállásból levont jogkövetkeztetése helytálló és megfelelően indokolt.

A rendelkező részben foglaltakkal kapcsolatban kiemelte, hogy a Ptk. 6:105. § (2) bekezdés negyedik mondata szerint az érvénytelenség megállapítása azokat a szerződéseket nem érinti, melyeket a megtámadásig, azaz 2019. január 11-ig, a keresetindításig már teljesítettek, ezért az általános szerződési feltételek egy évvel későbbi utólagos módosításának nincs relevanciája. A 2019. január 11-ei megtámadáshoz képest az ítéletben megjelölt 2020. január 17-ei dátum elírás, amely miatt kijavítás iránti kérelmet is előterjesztett.

A Ptk. 6:105. § (2) bekezdés második mondata alapján a közlemény szövegéről és a közzététel módjáról a bíróság dönt, e tekintetben a felperesi indítványhoz nincs kötve, attól eltérően is megállapíthatja. A „legalább 30 napon keresztül” történő közzététel csak online sajtótermék esetében merülhet fel, ahol a megjelenésnek mérhető időtartama van, azonban a Közlemény nem kötelezi az alperest arra, hogy azt az online médiában tegye közzé. Az alperes nem köteles személyes ügyfélforgalmat bonyolító üzlethelyiséget fenntartani, ha ilyen üzlethelyisége az ítélet jogerőre emelkedését követően sem lesz, akkor ezen ítéleti rendelkezés nem ró rá további terhet.

Kiemelte, hogy az alperes nem tudott magyarázatot adni arra, mi tartozik az ÁSZF Ért. 3.4. pontjában írt rendeltetésszerű használatból eredő hibák körébe. A fellebbezésben hivatkozott olajcsere nem hiba, hanem karbantartási művelet, melynek elmulasztásából eredő hibákért való felelősséget a 3.4. pont első francia bekezdése zárja ki. Az olajcserét pedig az alperes a harmadik francia bekezdés alapján nem köteles elvégezni, mivel a fogyasztó számára ismert körülmény, hogy az olaj bizonyos futásteljesítmény, illetve idő elteltével cserére szorul. Az alperes által hivatkozott hibákra az ÁSZF más pontjai tartalmazzak rendelkezést, ezért értelmezhetetlen, hogy mit jelentenek „a rendeltetésszerű használatból eredő hibák”.

Tévesnek tartotta az ÁSZF Felv. 4.2. ponttal kapcsolatos alperesi álláspontot, miszerint a túlzott mértékű kötbérnek nem lehet jogkövetkezménye a tisztességtelenség megállapítása, ugyanis az önmagában is megalapozhatja az általános szerződési feltétel tisztességtelenségét és ekként részleges érvénytelenségét. Az elsőfokú bíróság azért találta tisztességtelennek a túlzott mértékű kötbért, mivel a fogyasztó a kötbér mértékének elfogadásával kapcsolatos nyilatkozatát már az alperes akkor megköveteli, amikor a fogyasztó még nincs abban a helyzetben, hogy megítélje: a kötbér mértéke megfelelő-e vagy sem. Ezért e kikötés a Ptk. 6:102. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen. A kikötés kizárólag az alperes érdekeit szolgálja, ami a szerződéses egyensúlyt szintén a fogyasztó hátrányára bontja meg.

[16] Rámutatott, hogy az alperes fellebbezésében az ÁSZF Ért. 9.2. pontjával kapcsolatban új tényként állította, miszerint a fogyasztókkal kötött szerződéseknek vannak egyedileg megtárgyalt mellékletei is, így e tényállítás a Pp. 373. § (2) bekezdésére figyelemmel már nem vehető figyelembe. Egyébként az egyedi megtárgyaltságra vonatkozó alperesi hivatkozás nem minősül a jelen perben adekvát védekezésnek, figyelemmel a Kúria BH2014. 83. számon közzétett eseti döntésére, valamint fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. (XII. 12.) Pk. vélemény 2. pontjára. Kiemelte: az, hogy a felek a támadott szerződés blanketta mellékletének bizonyos részeit egyedileg megtárgyalták, nem teszi magát a szerződés blankettát egyedileg megtárgyalttá; a bizonyítási teher megfordulását az alperes által alkalmazott támadott kikötés idézi elő. Ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan találta azt a Ptk. 6:104. § (1) bekezdés f) (helyesen j) pontjába ütközőnek.

[17] A fellebbezés kis mértékben alapos.

[18] Az alperes a többször kiegészített fellebbezésében az ítélet Közlemény közzétételére vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását, a Közlemény közzétételére vonatkozó kötelezés törlését kérte, mivel az a Pp. 346. § (3) bekezdésének nem felel meg. Másodlagosan a rendelkezés hatályon kívül helyezését kérte. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az ÁSZF Ért. 3.4. pontja középső pontjának első tagmondata és 9.2. pontjának első tagmondata, valamint az ÁSZF Felv. 4.2. pontja, valamint a 9.2. pontjának első tagmondata nem ütközik jogszabályba és nem érvénytelen. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

[19] A Pp. 371. § (1) bekezdése b) pontja szerint a fellebbezésnek határozott kérelmet kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben változtassa meg vagy helyezze hatályon kívül. Figyelemmel arra, hogy a felperes a keresetében a támadott rendelkezések tisztességtelenségének megállapítását kérte, így a másodfokú bíróságnak nem áll módjában annak megállapítása, hogy ezen rendelkezések nem tisztességtelenek, ennél fogva nem érvénytelenek. Amennyiben akár az első-, akár a másodfokú bíróság nem osztja a felperes álláspontját, a kereset elutasításának, nem pedig a kérelemben foglaltak ellentéte megállapításának van helye. Ezért az ítéltábla az alperes a fellebbezését - tartalma alapján - az ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelemként vette figyelembe.

Az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság nem ismertette teljes részletességgel az alperesi ellenkérelmet, nem jelenti azt, hogy annak tartalmát ne vette volna a bíróság jogi álláspontja kialakításánál figyelembe. Amennyiben az elsőfokú bíróság mégis mellőzte volna az alperesi álláspontot, az nem lenne olyan szabálysértés, mely indokolná az ítélet hatályon kívül helyezését, ugyanis ezen eljárási szabálysértés orvosolható lenne a fellebbezési eljárásban, a másodfokú bíróság ítélete indokolásában erre kitérhetett volna.

[20] Az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében rögzítette, hogy az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket 2020. január 17. napjáig már teljesítettek. A felperes helytállóan hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében - kijavítás kérelmet is előterjesztve - arra, hogy a Ptk. 6:105. § (2) bekezdés negyedik mondatában foglalt rendelkezés alapján az érvénytelenség megállapítása azokat a szerződéseket nem érinti, amelyeket a megtámadásig, azaz 2019. január 11-ig, a keresetindítás napjáig már teljesítettek. Az általános szerződési feltételek utólagos módosításának e tekintetben nincs relevanciája. Ezért az ítéltábla a Pp. 353. §-a alapján a téves dátumot kijavította, az helyesen a keresetindítás napjával egyezően, 2019. január 11. napjával került feltüntetésre.

[21] Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a Közlemény megfogalmazása során az elsőfokú bíróság a kereseten túlterjeszkedett. Mindez fogalmilag kizárt, ugyanis a felperes e körben tett indítványa a bíróságot nem köti, annak szövegét, közzétételének módját a bíróság határozza meg [Ptk. 6:105. § (2) bekezdés]. Így az indítványtól eltérő megszövegezés, illetve más közzétételi mód meghatározása nem minősül eljárási szabálysértésnek, ezért e körben az alperes nem a közlemény hatályon kívül helyezését, hanem megváltoztatását kérhette volna.

[22] Az ítéltábla osztja az alperes álláspontját, miszerint a Közlemény közzétételére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés („azt egy újság nevében egyszeri alkalommal történő közlés útján legalább 30 napon keresztül tegye közzé”) végrehajthatatlan, értelmezhetetlen. Ezért az ítéltábla mellőzte azon rendelkezést, hogy a közleményt „legalább 30 napon keresztül” tegye közzé egy újság nevében. Tehát az alperesnek a közleményt az ítéletben írt 15 napos határidőn belül egy alkalommal kell megjelentetnie az adott lapban.

[23] Alapvetően sérelmezte a fellebbezésében az alperes, hogy az ítélet a Közleménynek az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben történő közzétételére kötelezte. Az alperes a 2020. szeptember 24-én megtartott érdemi tárgyaláson bejelentette, hogy értékesítési tevékenységet 2020. július végével vagy augusztusában megszüntette, továbbá telephelyeket is bezárt, 2020. januárjától bezárta a győri telephelyét és 2020. márciusával a budaörsi és a fóti telephelyet is bezárta és megszüntette. Mindebből az egyébként nem bizonyított előadásból - még valósága esetén sem - állapítható meg, hogy az alperes egyáltalán nem tart fenn az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeket. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló peradatok alapján jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest a Közleménynek az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben történő kihelyezés útján történő közzétételére.

[24] A támadott ÁSZF Ért. 3.4. pontja vonatkozásában az ítéltábla az alábbiakat emeli ki: A Ptk. 6:103. § (2) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel és a vállalkozás által előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelen voltát önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem egyértelmű. A támadott rendelkezés nem egyértelmű feltétel, ugyanis nem állapítható meg, hogy az a hiba okára vagy a hibajelenségre utal. Közérdekű keresetben nem alkalmazható a Ptk. 6:86. § (2) bekezdésének azon rendelkezése, miszerint a fogyasztóra a kedvezőbb értelmezést kell alkalmazni [Ptk. 6:86. §

(3) bekezdés], így önmagában az, hogy a rendelkezés nem egyértelmű, megalapozza annak tisztességtelenségét.

[25] Mindezt meghaladóan e rendelkezés egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára állapítja meg a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével [Ptk. 6:102. § (1) bekezdés]. A Ptk. 6:158. §-a szerint a fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő hat hónapon belül a fogyasztó által felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen. A támadott rendelkezés a jogszabály szerinti vélelem alapján az alperest terhelő bizonyítási kötelezettségeket a felperesre terheli azzal, hogy kizárja a szavatosság körében a rendeltetésszerű használatból eredő, a gépjármű átvételét követően felmerült hibákat, tehát a 6:158. §-ban írt vélelemmel szemben a bizonyítást a fogyasztó terhére fordítja át. Ezért e rendelkezés ezen okból is tisztességtelen [104. § (1) bekezdés j) pont].

[26] Az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az ÁSZF Felv. 4.2. pontjával kapcsolatos döntésével is egyetért, azonban annak indokait nem osztja. Nem találta megalapozottnak az ítéltábla a fellebbezést e pont tekintetében. A kérdéses kikötésben a fogyasztó az ezt megelőző pontban (4.1. pont) - a gépjármű vételárától, továbbá a kellékhány természetétől és az érvényesített szavatossági igénytől függetlenül - egységesen 1.100.000 forintban meghatározott hibás teljesítési kötbér megfelelőségét, méltányosságát és jogosságát ismeri el. A 4.2. pont tisztességtelensége a 4.1. ponttal együtt értelmezve állapítható meg [Ptk. 6:102. § (2) bekezdés]. A 4.2. pontba foglalt jognyilatkozatban a fogyasztó egyrészt a teljesítési kötbér megfelelőségét, méltányosságát, másrészt annak jogosságát ismeri el. E kikötés egyrészről azért tisztességtelen, mert a gépjármű vételárától mint a kötbér mértékének viszonyítási alapjától, továbbá a szerződésszegés felróhatóságának súlyától és a hibás teljesítésre figyelemmel érvényesített szavatossági igény fajtájától mint a kötbér mértékét alapvetően befolyásoló körülményektől függetlenül azonos összegben meghatározott kötbér tekintetében teszi. Másrészt és különösen azért, mert a fogyasztó úgy ismeri el a kötbérigény jogosságát a vételár őt - nyilvánvalóan a hibás teljesítésre figyelemmel gyakorolt elállás jogkövetkezményeként - terhelő visszafizetési kötelezettségén felül, hogy egyébként a Ptk. 6:187. § (2) bekezdése értelmében az alperesnek a jog/kellékszavatossági igény (elállás és a vételár visszakövetelése), valamint a kötbérigény egyidejű érvényesítésére nem lenne lehetősége.

Egyébként a szerződő felek minden esetben a szerződésben előre határozzák meg a kötbér mértékét, nem pedig a szerződésszegés bekövetkeztét követően, annak súlyát mérlegelve döntenek e kérdésben. Ezért e tekintetben az ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját.

Mindez a fogyasztó és az alperes szerződésből eredő jogai és kötelezettségei közötti egyensúlyt a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára bontja meg.

[27] A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az általa alkalmazott általános szerződési feltételek 9.2. pontja mellett a gépjárművek értékesítése során egy rövid

blankettaszerződést használ, melynek melléklete egy olyan jegyzőkönyv, amely a gépjármű műszaki állapotát rögzíti és a szerződés részét képezi. Előadása szerint e dokumentum egyedileg került ismertetésre és módosításra, amennyiben a vásárlók egyéb hibajelenséget tapasztalnak, vagy egyes feltüntetett hibákat nem észlelnek, így a szerződések műszaki tartalma egyedileg kerül megtárgyalásra és ismertetésre.

Az alperes az elsőfokú eljárásban sem az írásbeli ellenkérelmében, sem egyéb perfelvételi iratában, sem pedig a perfelvételi tárgyaláson nem hivatkozott tény- illetve jogállítási között erre, csupán a fellebbezésében a jogi érvelése körében adta elő. A jogi érvelés kiegészítése azonban nem minősül ellenkérelem-változtatásnak, így annak megengedhetősége kérdésében az ítéltáblának határoznia nem kellett.

A felperes azonban helyesen hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében a Pp. 373. § (2) bekezdésére, miszerint a fél akkor változtathatja meg a tényállítást, ha olyan tényre hivatkozik, amely önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezett volna. Az alperesnek nyilvánvalóan az elsőfokú eljárás során is tudomása volt arról, hogy a keresetlevél benyújtását megelőzően a gépjármű értékesítése során állapotfelvételi jegyzőkönyvet alkalmazott, így fellebbezésében ezen új tényre már nem hivatkozhatott. Az alperesi előadást az ítéltábla figyelmen kívül hagyta.

[28] Mindezek mellett egyébként is alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a gépjárművek értékesítése során az ÁSZF mellett alkalmazott rövid blanketta, valamint annak jegyzőkönyv melléklete egyedileg kerül ismertetésre és módosításra, s emiatt a kérdéses kikötések első tagmondata tisztességtelensége megállapításának nem volt helye.

A kikötés tisztességtelenségének megítélése szempontjából semmilyen jelentőséggel nem bír az a körülmény, hogy az alperes az értékesítésnél milyen további általános szerződési feltételt, illetve egyedileg kitöltött nyomtatványt használ. Ugyanis mindkét ÁSZF Bevezető rendelkezései között az 1.1. pontban az szerepel, hogy „A jelen általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) ...”, míg a 9.2. pont az ÁSZF elolvasására, megértésére megfelelő idő, a szöveg esetleges módosítására kifejezett lehetőség biztosításáról szól. Az 1.1. pont alapján félreérthetetlen, hogy a 9.2. pontban említett ÁSZF nem valamely külön blanketta vagy jegyzőkönyv, hanem maga az az általános szerződési feltétel, amely mindkét említett pontot magában foglalja.

Abban a kérdésben pedig osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, hogy a 9.2. pontban a fogyasztó nyilatkozataként foglalt azon kijelentés, miszerint az alperes az ÁSZF szövegének esetleges módosítására kifejezett lehetőség biztosít, a fogyasztó terhére fordítja meg a Ptk. 6:103. § (1) bekezdésének második mondatában előírt bizonyítási terhet.

[29] Az alperes másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta a Pp. 381. §-a alapján. E rendelkezés szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

A Pp 381. §-ára alapozott hatályon kívül helyezés iránti kérelmet az alperes részletesen nem indokolta, a fellebbezési eljárásban nem orvosolható, olyan eljárási szabálysértést, amely az

érdemi döntésre kihatott, az egyes kikötésekre, illetve a közleményre vonatkozó fellebbezésénél nem jelölt meg, csupán az ellenkérelmében foglalt érveinek figyelmen kívül hagyására, illetve az ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozott.

Ez - fennállása esetén - sem olyan eljárási szabálysértés, amelynek orvoslására a másodfokú eljárásban ne kerülhetne sor.

[30] Mindezek kiemelésével az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében - részben eltérő indokolással - Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, csupán a Közleményből mellőzte a „legalább 30 napon keresztül” rendelkezést.

[31] Figyelemmel arra, hogy az alperes pervesztes lett, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felmerült költségeit maga a viseli. A felperes vonatkozásában költség nem merült fel, perköltség iránti igényt nem terjesztett elő. A felperest egyébként a Pp. 88. § (2), valamint 102. § (3) bekezdés alapján - pervesztessége esetén - sem lehetne perköltség (illeték) megfizetésére kötelezni.

Budapest, 2022. február 22.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes s.k.
Anikó s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey
bíró